

Нацыянальная культура як сродак фарміравання нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў

А. М. Лапкоўская,

дацэнт кафедры лінгвістычных дысцыплін і метадыкі іх выкладання, кандыдат філалагічных навук, дацэнт, Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы

Сучасны перыяд у Рэспубліцы Беларусь звязаны з карэннай трансфармацыяй светапогляду, пераглядам базавых каштоўнасцей, шматкратна ўзросшай адказнасцю асобы і грамадства за выбар сацыяльна-якасных арыенціраў. З аднаго боку, па меры пашырэння міжнароднай інтэграцыі адбываецца інтэрнацыяналізацыя культуры і быту, г. зн. павялічваецца ўзаемаўплыў і ўзаемаабагачэнне розных культур. З другога боку, хуткімі тэмпамі расце нацыянальная самасвядомасць, якая выражаецца ў павышаным інтарэсе да традыцый і каштоўнасцей гістарычнай мінулай і культурнай спадчыны, да захавання нацыянальнай мовы, звычак, фальклору, мастацтва, народнай творчасці.

Перш чым гаварыць пра фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці як пра адну з мэт адукацыйнага працэсу, варта вызначыцца з зыходнымі паняццямі, такімі як «свядомасць», «самасвядомасць» і «нацыянальная самасвядомасць».

Як вядома, свядомасць традыцыйна разумеецца як «здольнасць чалавека думаць, разважаць і вызначаць сваё стаўленне да рэчаіснасці», як «уласцівы чалавеку спосаб стаўлення да аб'ектыўнай рэчаіснасці, апасродкаванай усеагульнымі формамі грамадска-гістарычнай дзейнасці людзей» [1, с. 436].

Пры дапамозе свядомасці чалавек пазнае, успрымае навакольнае асяроддзе і пэўным чынам арыентуецца ў ім, а самасвядомасць накіравана, галоўным чынам, на пазнанне самога сябе. Аналіз феноменаў самасвядомасці, г. зн. тых з'яў, у якіх раскрываецца генезіс самасвядомасці, яе будова і функцыя, паказаў, што ўзнікненне, развіццё і функцыянаванне самасвядомасці не могуць разумецца як пункты, што ляжаць на адной прамой і злучаюць цэлеснае самавыдзяленне і маральныя вышэйшыя праявы самасвядомасці. Паходжанне самасвядомасці, як і яе развіццё, гетэрагенна і полімадальна. Розныя

сістэмы адносінаў, што ўключаюць чалавека як прыродную істоту, як аб'ект і суб'ект грамадскіх адносінаў і чалавечай дзейнасці, спараджаюць і розныя аспекты яго самасвядомасці, якія выражаюцца ў рознастайных феноменах. Спецыфіка самога феномена самасвядомасці робіць і праблему самасвядомасці больш псіхалагічнай па сваім утрыманні, чым праблема свядомасці. Тут стыкуюцца інтарэсы такіх навук, як філасофія, сацыялогія, псіхалогія.

У працах А. Р. Спіркіна, К. Н. Хабібуліна разглядаецца філасофскі аспект самасвядомасці, які звязаны з выяўленнем яго гнэсалагічнай сутнасці, яго суадносін з аб'ектыўным быццём асобы. Разглядаючы будову асобы, філосафы зыходзяць з таго, што свядомасць асобы вызначаецца гістарычнымі формамі грамадскага жыцця.

У філасофіі паняцце «самасвядомасць» разглядаецца як усведамленне, адзнака чалавекам сваіх ведаў, маральнага аблічча і інтарэсаў, ідэалаў і матываў паводзін, цэласная адзнака самога сябе як пачуццёвай і думаючай істоты, як дзеяча. У самасвядомасці чалавек вылучае сябе з навакольнага свету, вызначае сваё месца ў кругазвароце прыродных і грамадскіх падзей. Самасвядомасць па істоце носіць глыбока грамадскі характар.

«Самасвядомасць – поўнае разуменне сябе, свайго значэння, сваёй ролі ў жыцці і грамадстве» [2, с. 144]. У філасофскім энцыклапедычным слоўніку самасвядомасць вызначаецца як «усведамленне, адзнака чалавекам свайго светапогляду, мэт, інтарэсаў і матываў паводзін, цэласная адзнака самога сябе. Носіць грамадскі характар: мера і зыходны пункт адносінаў чалавека да самога сябе – іншых людзей» [3, с. 418].

Працы І. С. Кона, у якіх удала сінтэзаваны філасофскія, псіхалагічныя, гісторыка-культурныя аспекты дадзенага пытання, раскрываюць генезіс індывідуальнай самасвядомасці.

Філасофскі аспект даследавання праблемы самасвядомасці непарыўна звязаны з псіхалагічным аспектам, які прадвызначае раскрыццё спецыфікі самасвядомасці як асобага працэсу чалавечай псіхікі, накіраванага на самарэгуляванне асобай сваіх дзеянняў у сферы сацыяльных паводзін і дзейнасці на аснове самасвядомасці і эмацыянальна-каштоўнасных адносінаў да сябе. Пытанне станаўлення самасвядомасці ў кантэксце больш агульнай праблемы развіцця асобы прааналізавана ў працах А. М. Лявонцьева, І. І. Часнаковай і інш.

Псіхалагічны «механізм» самасвядомасці мае інтэграцыйную прыроду, бо разглядаецца асоба ў цэлым: сістэма яе псіхалагічных уласцівасцей, асаблівасці матывацыі, набыты вопыт на розных узроўнях зносінаў, нарэшце, эмацыйны стан. Фарміраванне самасвядомасці – неабходная ўмова цэласнасці і пераемнасці фарміравання ўнутранага свету асобы.

Паняцце «самасвядомасць» у псіхалогіі разглядаецца як усвядомленне адносінаў чалавека да сваіх

Рукапіс паступіў у рэдакцыю 11.12.2014.

запатрабаванняў і здольнасцей. Самасвядомасць вы-
яўляецца і ў эмацыянальна-сэнсавай адзнацы сваіх
суб'ектыўных магчымасцей, што выступаюць у якасці
асновы мэтазгодных дзеянняў і ўчынкаў.

Уяўленне пра сябе складваецца пад уплывам ацэ-
начнага стаўлення іншых людзей пры суаднясенні
матываў, мэт і вынікаў сваіх учынкаў, дзеянняў
з канонамі і сацыяльнымі нормаў паводзін, пры-
нятымі ў грамадстве. Самаацэнка ў псіхалогіі ха-
рактарызуецца як стрыжань фарміравання сама-
свядомасці, паказчык індывідуальнага ўзроўню яго
развіцця, інтэгральны пачатак, яго асобны аспект
(Б. Р. Ананьеў, А. Р. Спіркін, У. У. Столін, І. І. Часнако-
ва, І. С. Кон).

Паняцце «нацыянальная самасвядомасць» увя-
лі этнографы для абазначэння этнічных прымет
(У. І. Казлоў, Ю. У. Брамлей). Характарызуючы этніч-
ную самасвядомасць, этнографы фіксавалі пры-
належнасць людзей да вызначанага этнасу. Аднак
этнографы займаюцца пытаннем самасвядомасці эт-
нічнай агульнасці, мы ж спыняемся на этнічнай сама-
свядомасці асобы.

У педагагічнай літаратуры праблема самасвя-
домасці асобы ў цяперашні час не знайшла поўнага ас-
вятлення. Аднак Д. У. Вількееў, разглядаючы праблему
пазнавальнай дзейнасці школьнікаў пры праблемным
навучанні, дае наступныя азначэнні дадзенага фено-
мена: «Самасвядомасць – гэта цэласная адзнака са-
мога сябе як дзеяча. Самасвядомасць фарміруецца на
пэўнай ступені пад уплывам вобраза жыцця, які па-
трабуе ад чалавека самакантролю ўласных учынкаў,
дзеянняў, прыняцця поўнай адказнасці за іх» [4, с. 35].

Першыя спробы навуковага аналізу станаўлення
свядомасці нацыянальнасці былі зроблены П. М. Мі-
люковым. Даследчык падкрэслівае, што ўсведамленне
сябе членам адзінага калектыву прыходзіць паступо-
ва. Поўная самасвядомасць магчыма пры наяўнасці
спецыяльнага органа сацыяльнай памяці і тэхнічных
спосабаў захаваць успаміны ў шэрагу пакаленняў, не
скажаючы іх.

Такім чынам, сутнасць нацыянальнай свядомасці
зключаецца ў аднаўленні нацыянальных трады-
цый, г. зн. у перадачы з пакалення ў пакаленне ад-
ных і тых жа імкненняў, звязаных з нацыянальна-
дзяржаўнай ідэяй. Каб перадача была арганічнай,
неабходна мець дзве перадумовы: ВНУ і цеснае
культурнае асяроддзе.

Рост нацыянальнай самасвядомасці параджае са-
мыя разнастайныя па накіраванасці, глыбіні і сіле
ўздзеяння працэсы. Нацыянальныя інтарэсы не мо-
гуць не ўлічвацца сёння пры рашэнні любога пы-
тання, якое стаіць перад сучасным грамадствам.
Асабліва важныя яны ў вырашэнні праблем нацыя-
нальнай адукацыі, таму што нацыянальныя інтарэсы
ў самым шырокім плане ўключаюць значнае кола
інтэлектуальных, гістарычных, маральных і культур-
ных каштоўнасцей. Імкненне народаў да самавызна-
чэння і ўкаранення самастойнасці абвастрае патрэбу ў

фарміраванні нацыянальнай самасвядомасці маладога
пакалення, што ў першую чаргу закранае ВНУ.

Вышэйшым навучальным установам належыць
асабліва роля ў фарміраванні нацыянальнай сама-
свядомасці асобы студэнта, таму што сістэма адука-
цыі павінна забяспечыць гістарычную пераемнасць
пакаленняў, захаванне, распаўсюджанне і развіццё на-
цыянальнай культуры, выхаванне беражлівых адносін
да гістарычнай і культурнай спадчыны беларускага на-
рода, выхаванне патрыётаў, якія валодаюць высокай
маральнасцю і праяўляюць нацыянальную талерант-
насць, паважлівыя адносіны да мовы, традыцый і куль-
туры іншых народаў.

Асноўнымі мэтамі і задачамі сучаснай адукацый-
най сістэмы з'яўляюцца:

- гарманізацыя нацыянальных і этнакультурных
адносін;
- захаванне і падтрымка этнічнай і нацыянальна-
культурнай самабытнасці беларускага народа;
- захаванне мовы і культуры Рэспублікі Беларусь.

Улічваючы сучасныя ўмовы, калі адзначаецца
пад'ём грамадзянскасці, сацыяльнай актыўнасці,
узроўню нацыянальнай самасвядомасці, інтарэсу
да культурна-гістарычных каштоўнасцей і трады-
цый беларускага народа, праяўляецца неабход-
насць у падрыхтоўцы спецыялістаў, якія з'яўляюцца
носьбітамі нацыянальнай культуры, менталітэту,
псіхалогіі, здольных абудзіць інтарэс да нацыяналь-
най культуры свайго народа, фарміраваць нацыя-
нальную самасвядомасць студэнтаў сродкамі нацы-
янальнай культуры.

Пастаноўка пытання пра сутнасць фарміравання
нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў педагагіч-
нага факультэта ўніверсітэта абумоўлена зменамі
ў грамадскіх адносінах, што рэалізуюцца на
дзяржаўным, палітычным, эканамічным узроўнях
і трансліруюцца ў сферы адукацыі. У адпаведнасці
з асноўнымі напрамкамі становіцца неабходным за-
беспячэнне адзінай палітыкі ў галіне падрыхтоўкі
кадраў з высокім узроўнем сфарміраванасці нацы-
янальнай самасвядомасці, якая адпавядае патрэбам
грамадства, з аднаго боку, і захаванне, адраджэнне
і пераўтварэнне каштоўнасцей і традыцый нацы-
янальнай культуры беларускага народа, пераасэн-
саванне яго гістарычнага вопыту, нацыянальных
каштоўнасцей, якія выражаюць маральныя прын-
цыпы народа і ўвасоблены ў духоўнасці народа, –
з другога.

Ступень развіцця асобы студэнта як носьбіта на-
цыянальнай мастацка-педагагічнай культуры на
інтэлектуальным узроўні вызначаецца цэласнасцю
і сістэматызаванасцю ведаў пра нацыянальную
культуру, на эмацыянальна-каштоўнасным узроўні –
інтарэсамі і накіраванасцю асобы на авалоданне на-
цыянальнай культурай, уменнем ідэнтыфікаваць
з'явы нацыянальнай культуры, на ўзроўні паводзін –
уменнем выкарыстоўваць элементы нацыянальнай
культуры ў сваёй педагагічнай дзейнасці.

З пункту гледжання шэрагу вучоных, метадычную аснову канцэпцыі нацыянальнай адукацыі складае адпаведнасць структуры зместу адукацыі і выхавання этнафіласофскім традыцыям і асаблівасцям, нацыянальна-спецыфічным характарыстыкам гарманічнага адзінства фізічнага боку псіхэмацыянальнай сферы і духоўна-інтэлектуальных сіл прадстаўнікоў нацыі.

Актуальнасць уключэння нацыянальнага кампанента ў вучэбна-выхаваўчы працэс вызначаецца паглыбляльным сацыяльна-культурным крызісам, супярэчнасцю паміж узросшай нацыянальнай самасвядомасцю і складзенай практыкай выхавання. Асноўнымі супярэчнасцямі, што суправаджаюць увесь працэс развіцця педагогікі, з'яўляюцца супярэчнасці паміж «...універсальнай агульначалавечай місіяй адукацыі і яе такой жа неад'емнай функцыяй механізма перадачы ўнікальнай этнакультурнай спадчыны і захавання нацыянальнай ідэнтычнасці» [5, с. 8].

Існуе як мінімум два падыходы ў вырашэнні гэтай праблемы. Частка філосафаў, псіхолагаў, педагогаў лічаць неабходным інтэграцыю нацыянальных адукацыйных сістэм у адзіную агульнаадукацыйную прастору, захоўваючы і падтрымліваючы пры гэтым нацыянальны асаблівасці і прыярытэты інтэграваных адукацыйных сістэм. Другія ўпэўнены, што школа і ўся сістэма адукацыі павінны быць перш за ўсё арыентаваны на асобу з пэўнымі нацыянальнымі характарыстыкамі. Асоба не можа быць самабытнай без нацыянальнай своеасаблівасці: «Чым вышэй духоўнае пачуццё нацыянальнага, тым глыбей асэнсаванне ўнутранай сутнасці і гістарычнай ролі свайго народа, тым выразней і яркавей асоба чалавека» [6, с. 67]. Адсюль задача сучаснай вышэйшай школы – фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў, якое садзейнічае выхаванню духоўнай асобы, гатовай служыць свайму Радзіме і свайму народу.

Адным з вызначальных фактараў самасвядомасці сучаснага народа з'яўляецца ўсведамленне агульнасці культурных каштоўнасцей як здабытку народа і чалавецтва. Адносна нацыяаб'яднальнай ролі культуры Э. Гелнер адзначаў: «Два чалавекі належаць да адной нацыі толькі ў тым выпадку, калі іх аб'ядноўвае адна культура, якая ў сваю чаргу разумеецца як сістэма ідэй, умоўных знакаў, сувязей, спосабаў паводзін і зносін» [7, с. 35]. Менавіта культура, па меркаванні шматлікіх даследчыкаў, ляжыць у аснове нацыянальнай дыферэнцыяцыі агульнасцей і нацыянальнай самаідэнтыфікацыі індывіда.

Нацыянальная культура з'яўляецца адным са сродкаў фарміравання нацыянальнай самасвядомасці. Яна ўяўляе сабой вызначальны фактар жыццядзейнасці любога народа і з'яўляецца базай і стымулюючым фактарам для развіцця нацыянальнай самасвядомасці як асобы, так і агульнасці ў цэлым.

Даследаванні і аналіз гісторыі развіцця і асаблівасцей нацыянальнай культуры беларускага народа дазваляюць меркаваць пра высокі педагагічны патэнцыял народнай творчасці беларусаў у эстэтычным выхаванні, мастацкай адукацыі і фарміраванні нацыянальнай самасвядомасці асобы як будучых настаўнікаў пачатковых класаў, так і іх вучняў малодшага школьнага ўзросту.

Выкарыстанне нацыянальных традыцый у падрыхтоўцы настаўніка пачатковых класаў для фарміравання нацыянальнай самасвядомасці здзяйсняецца ў працэсе выкладання спецыяльных метадык, а таксама пры арганізацыі разнастайных выхаваўчых мерапрыемстваў.

Пры мадэляванні складу, структуры і зместу спецыяльных метадык па прафесійнай падрыхтоўцы будучых настаўнікаў пачатковых класаў для фарміравання нацыянальнай самасвядомасці сродкамі нацыянальнай культуры беларускага народа выкладчыкамі ўлічваюцца:

1. Асноўныя элементы структуры вучэбна-выхаваўчага працэсу ў ВНУ:

- засваенне ведаў у іх падвочнай функцыі: як пашыраючых навуковы, культурны круггляд, так і адначасова выступаючых сродкам фарміравання нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў;
- узбраенне студэнтаў уменнямі арганізацыі вучэбнай, пазавучэбнай, выхаваўчай работы, накіраванай на фарміраванне іх нацыянальнай самасвядомасці;
- фарміраванне актыўнай жыццёвай пазіцыі, самарэгулявання паводзін асобы будучага настаўніка з пазіцыі носьбіта і транслятара мастацкай культуры свайго народа.

2. Складнікі сістэмы мастацкага і эстэтычнага выхавання студэнтаў на педагагічным факультэце:

- сукупнасць эстэтычных і мастацка-практычных ведаў пра культуру беларускага народа як частку агульначалавечай культуры, асобы тып мастацкай творчасці;
- сукупнасць спосабаў і вопыту мастацка-творчай дзейнасці на аснове прынцыпаў нацыянальных традыцый беларусаў;
- вопыт эмацыянальна-каштоўнасных адносін да рэальнасці і мастацтва (асобасная арыентацыя на вялікае грамадскае значэнне беларускай нацыянальнай культуры ў фарміраванні нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў).

3. Навейшыя напрамкі педагогікі і метадыкі навучання і выхавання ў ВНУ:

- веданне тэарэтычных асноў метадыкі фарміравання нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў сродкамі нацыянальнай культуры беларускага народа;
- функцыянальнае валоданне метадыкай фарміравання нацыянальнай самасвядомасці сродкамі беларускай культуры на ўзроўні сучасных навукова-педагагічных і метадычных патрабаванняў;
- мадэляванне вучэбна-творчых заданняў, якія ўплываюць на фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў.

Любоў да Радзімы – натуральнае для кожнага чалавека пачуццё. Гонар за сваю краіну, нацыю, сувязь з ёй дазваляюць адчуваць сябе ўпэўнена, садзейнічаюць стварэнню неабходнай духоўнай і маральнай раўнавагі. На жаль, эканамічная нестабільнасць, пераарыентацыя грамадства ў сферу матэрыяльных каштоўнасцей і іншыя працэсы, якія адбываюцца ў свеце, садзейнічаюць адчужэнню падростаючага пакалення ад нацыянальных каранёў і традыцый.

Прызначэнне вышэйшай школы ў сучасных умовах заключаецца ў духоўным станаўленні маладога пакалення, фарміраванні нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў, іх патрыятычным выхаванні.

Узровень самасвядомасці – самы важны паказчык культуры асобы і грамадства, у тым ліку і нацыянальнай агульнасці.

Цяпер чалавецтва прыходзіць да разумення неабходнасці захавання нацыянальных культур. Іх своеасаблівасць усё ў большай ступені ўсведамляецца як безумоўная культурная каштоўнасць, здабытак усіх народаў. Нацыянальныя культуры як бы ўтвараюць дыяхранныя сувязі чалавецтва, а сусветная культура забяспечвае сінхронныя ўзаемасувязі народаў. Гэтыя працэсы ўзаемна дапаўняюць адзін аднаго. Адною з вядучых тэндэнцый, якія адпавядаюць інтэрасам усіх народаў і чалавецтва ў цэлым, з'яўляецца імкненне да дыялогу народаў і культуры.

Высокаразвітая нацыянальная культура, якая мае гарманічную ўнутраную структуру, жыццяздольная і арганічна ўключаецца ў агульнасусветныя працэсы.

Ва ўмовах імклівага распаўсюджвання ва ўсім свеце агульнасусветнай нацыянальнай культуры нацыянальная самасвядомасць з'яўляецца не толькі механізмам абнаўлення, але і спосабам абароны, захавання самаідэнтычнасці як нацыянальнай культуры, так і самога яе носбіта – народа.

Важнейшай падсістэмай нацыянальнай культуры, спосабам цэласнага ўніверсальнага духоўна-практычнага засваення рэчаіснасці з'яўляецца мастацтва. На ўсіх этапах развіцця яно ўяўляе сабой мастацкую самасвядомасць асобы і соцыума, у тым ліку ў яго этнічным і нацыянальным аспектах. Асабліва важнае значэнне набывае выкарыстанне традыцый выяўленчага мастацтва ў выхаванні падростаючага пакалення.

Нацыянальная культура з'яўляецца той сферай матэрыяльнага і духоўнага жыцця любога народа, якая непасрэдна звязана з выхаваннем падростаючага пакалення. Яна ўключае адабраныя і апрабаваныя практыкай эмпірычныя веды, рэлігійна-культурныя ідэі, маральныя і эстэтычныя погляды і далучае маладых людзей да грамадскага жыцця, спрыяе станаўленню нацыянальнай самасвядомасці, менталітэту і захаванню цэласнасці этнічнай агульнасці, выступае вызначальным звяном эфектыўнасці выхаваўчага працэсу. Далучэнне студэнтаў да нацыянальнай культуры дапамагае сфарміраваць высокамаральны тып асобы. Выкарыстанне нацыянальных традыцый у вучэбна-выхаваўчым працэсе павінна насіць не эпизадны характар, а стаць часткай цэласнай выхаваўчай сістэмы і ажыццяўляцца пастаянна. Пры гэтым важна ўдумліва адбіраць нацыянальны матэрыял, перш чым уключаць яго ў вучэбна-выхаваўчыя сістэмы.

Такім чынам, нацыянальная культура, народныя традыцыі, нацыянальнае мастацтва з'яўляюцца важным педагогічным сродкам, выкарыстанне якога ў педагогічнай дзейнасці робіць працэс выхавання і фарміравання нацыянальнай самасвядомасці больш мэтанакіраваным.

Спіс літаратуры

1. Харитонов, М. Г. Теория и практика подготовки учителя начальных классов национальной школы: дис. ... д-ра пед. наук / М. Г. Харитонов. – М., 1999. – 409 с.
2. Ожегов, С. И. Толковый словарь русского языка / С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова. – 4-е изд., доп. – М., 1999. – 536 с.
3. Философский энциклопедический словарь / гл. ред.: Л. Ф. Ильичев [и др.]. – М., 1983. – 840 с.
4. Вилькеев, Д. В. Проблемное обучение / Д. В. Вилькеев. – Казань, 1994. – 250 с.
5. Шаймарданов, Р. Х. Теория и технология интенсивного развития профессиональной личности учителя в вузе: автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Р. Х. Шаймарданов. – Казань, 1998. – 39 с.
6. Тхагапсоев, Х. Г. Учитель и культура: проблемы подготовки педагогических кадров / Х. Г. Тхагапсоев // Педагогика. – 1998. – № 4. – С. 66–72.
7. Геллнер, Э. Нации и национализм / Э. Геллнер. – М., 1991. – С. 35–37.

Анотацыя

У артыкуле разглядаюцца пытанні фарміравання нацыянальнай культуры як сродку фарміравання нацыянальнай самаўсведамлення студэнтаў. Прыводзяцца тэрміны «ўсведамленне», «самаўсведамленне» і «нацыянальнае самаўсведамленне». Звяртаецца ўвага на тое, што адукацыйным установам належыць асобная роля ў фарміраванні нацыянальнага самаўсведамлення асобы, паколькі сістэма адукацыі заклікана забяспечыць гістарычную пераемнасць пакаленняў, выхаванне беражлівых адносін да спадчыны, паважлівых адносін да мовы, традыцый і культуры.

Summary

The article shows the problem of student's national culture forming. The author gives such determination as «consciousness», «self consciousness» and «national consciousness». We put attention to the main role of educational institutions in the national consciousness forming. Our educational system tries to provide the historical generation's succession, the conservation and expansion of Byelorussian culture and the patriot's upbringing.